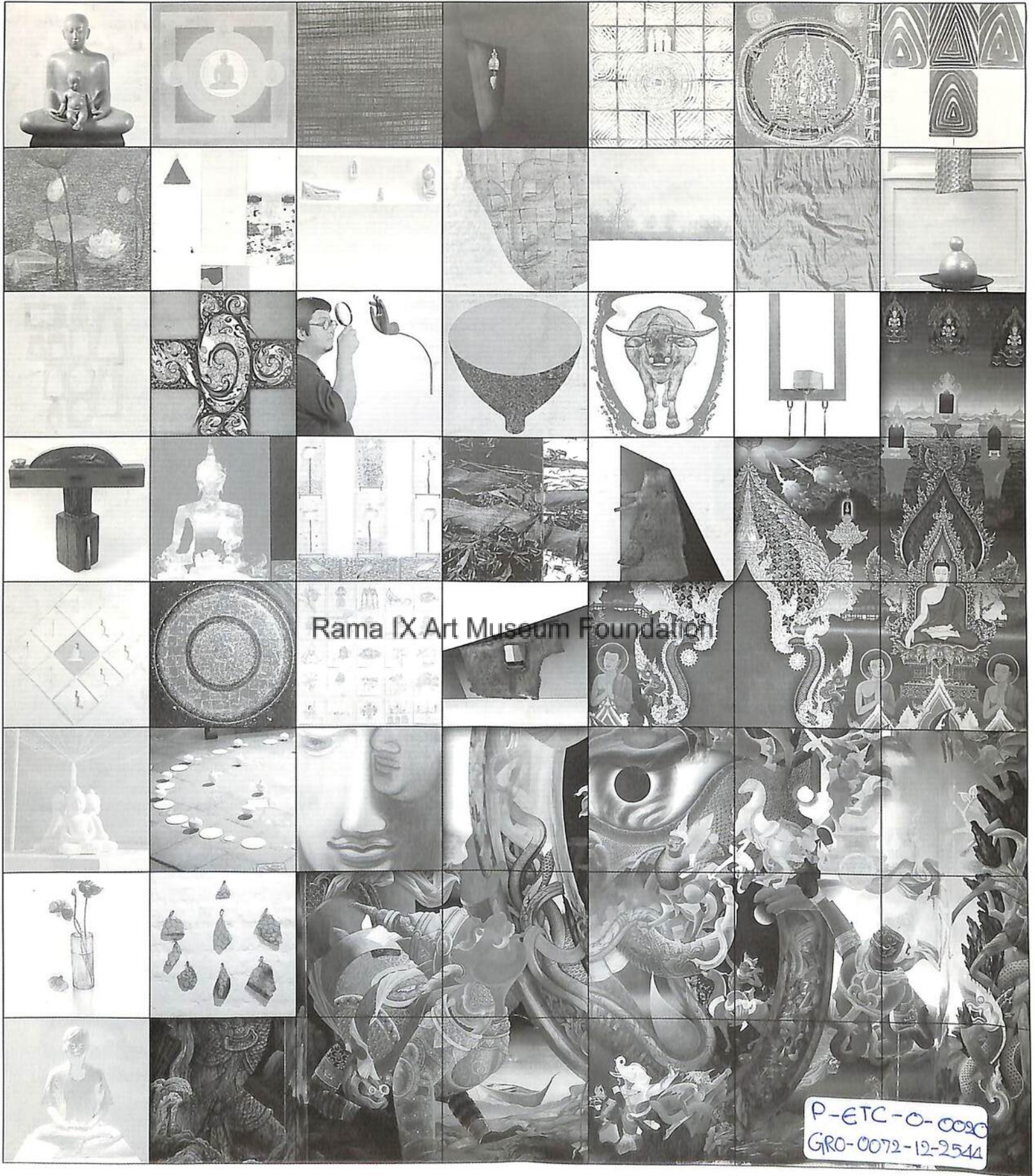

IMAGES OF DHARMA

Thai Contemporary Art Exhibition

การแสดงผลนิทรรศการร่วมสมัยของไทย เรื่อง ฉันทภาพจากพระพุทธรักษา

ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จักรพงษ์ กรุงเทพมหานคร
 ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๔ - ๑๐ มกราคม ๒๕๔๕
 วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๙.๐๐ - ๑๙.๐๐ น.
 วันเสาร์ เวลา ๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
 ปิดวันอาทิตย์และวันหยุดราชการ

at Silpakorn University Art Gallery, Bangkok
 December 19, 2001 - January 10, 2002
 Monday - Friday 9.00 am - 7.00 pm
 Saturday 9.00 am - 4.00 pm
 Close on Sunday and public holiday

มูลนิธิหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
 RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

คำนำ

ในปีที่ผ่านมา หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดทำโครงการศิลปกรรมไทยขึ้น โดยการรวบรวมผลงานของคณาจารย์และศิลปินจากประเทศไทย ที่สร้างสรรค์จากกระดาษหรือสร้างงานบนกระดาษนำออกเผยแพร่แลกเปลี่ยนกับสถาบันศิลปะในต่างประเทศ ทั้งในเอเชีย ยุโรป และอเมริกา โดยได้จัดแสดงขึ้น ณ สถาบันศิลปะดังนี้

- หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ
- หอศิลป์ California Polytechnic States University ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่าง 31 ตุลาคม - 3 ธันวาคม 2543
- หอศิลป์ Kunstwerk เมืองโคโลญจน์ ประเทศเยอรมนี ระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม - 10 กันยายน 2544
- หอศิลป์ ของ Won Kwang University กรุงโซล ประเทศเกาหลี ระหว่างวันที่ 17-30 กันยายน 2544
- หอศิลป์ Reinwardt Akademie เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 12 ตุลาคม - 10 กันยายน 2544

จากการนำผลงานไปจัดแสดงครั้งนี้ หอศิลป์ ยังได้ประสานงานการจัดทำ workshop ทางด้านศิลปะขึ้นระหว่างศิลปินไทยกับศิลปินชาติต่าง ๆ อีกครั้งโดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ

- ทำ workshop และให้ข้อมูลความรู้เรื่อง Spirit House ณ Cal Poly University ประเทศสหรัฐอเมริกา
- จัดทำ workshop ระหว่างศิลปินไทยและศิลปินเยอรมัน ณ Kunstwerk, Cologne ประเทศเยอรมนี
- จัดแสดงนิทรรศการ และจัดสัมมนาทางวิชาการศิลปะระหว่างจีน ไทยและเกาหลี เรื่อง When Traditional Thai Arts meet Western Modern Arts ณ Won Kang University กรุงโซล ประเทศเกาหลี
- จัดทำ workshop ระหว่างศิลปินไทยกับศิลปินเนเธอร์แลนด์ ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

ในปี พ.ศ. 2544 หอศิลป์ได้จัดทำโครงการศิลปกรรมไทย 2001 ขึ้น ต่อเนื่องกับโครงการเดิม โดยเชื้อเชิญคณาจารย์และศิลปินไทยที่สร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาขึ้น โดยมีเหตุผลที่สอดคล้องกับปรัชญาของศาสนาพุทธในไทย ซึ่งหอศิลป์ได้รับความบันดาลใจจากเรื่องราวในพระพุทธศาสนาและสร้างศิลปกรรมเป็นจำนวนมากทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม และงานประณีตศิลป์

คติความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ยังคงปรากฏอยู่ในสังคมไทยยุคปัจจุบัน ถึงแม้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมสมัยใหม่จะครอบคลุมไปทุกพื้นที่ของประเทศ รวมทั้งการเกิดวิกฤตกับประเทศในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก สังคมไทยเคลื่อนไหวดิ้นรนแก้ไขปัญหาต่างๆ ไปที่ละส่วนความเชื่อมั่นในหลาย ๆ อย่าง หลอมชีวิตของเราให้ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นและเริ่มต้นกันใหม่อย่างมีความมั่นใจ

ความเชื่อมั่นในพระศาสนานับเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจของเราให้มีสติ เพราะท่ามกลางกระแสของความเจริญทางด้านวัตถุ ความมั่นคงทางด้านจิตใจที่มองเห็นแก่นแท้แห่งความจริง น่าจะเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความสุขสงบที่แท้จริง

หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เชื่อว่าแนวความคิดของศิลปินไทยทั้ง 29 คน ที่ได้รับความบันดาลใจจากเรื่องราวในพระพุทธศาสนา จะได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเสนอข้อคิดทัศนคติและคุณค่าของความเป็นไทยให้ปรากฏแก่สายตาของชาวโลก และนำมาซึ่งประโยชน์ต่อจิตใจของทุก ๆ คน

การจัดการแสดงครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากหอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ และสถาบันการสอนศิลปะทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงขอขอบคุณในการให้การสนับสนุน และหอศิลป์หวังว่าการจัดการแสดงศิลปกรรมและการจัดกิจกรรมประกอบทั้งการบรรยาย การสัมมนา และการทำ workshop ระหว่างศิลปินไทยกับศิลปินต่างประเทศ คงจะก่อให้เกิดผลในการสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย ยุโรป อเมริกา และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกในด้านศิลปกรรมของชาติตะวันออกเผยแพร่ไปสู่วงการศิลปะร่วมสมัยระดับนานาชาติ อันจะเป็นการพัฒนาศิลปะได้ก้าวหน้า ก่อให้เกิดการศึกษา วิเคราะห์วิจัยในวงวิชาการศิลปะสืบไป

รองศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี
ผู้อำนวยการหอศิลป์

โครงการศิลปกรรมไทย ครั้งที่ 2 ปี 2001 : จินตภาพจากพระพุทธศาสนา The 2nd Thai Contemporary Art in 2001 : Images of Dharma

1. หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นสถาบันสอนศิลปะแห่งแรกของประเทศไทย โดยก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2486 เปิดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะไทย และศิลปะร่วมสมัยในสาขาวิชาต่าง ๆ อาทิเช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และงานศิลปะสื่อใหม่นานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ผลิตบัณฑิตในสาขาศิลปะออกไปรับใช้ประเทศ ทั้งการสร้างสรรค์ผลงานตามหน้าที่ความชำนาญ และเป็นศิลปินสร้างสรรค์ศิลปกรรมดังปรากฏให้เห็นจากกิจกรรมการแสดงและผลงานที่มีคุณภาพโดยทั่ว ๆ

ในปี พ.ศ. 2540 มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้กำหนดแผนงานเปิดการศึกษาในระดับนานาชาติขึ้น เพื่อขยายฐานการศึกษาให้กว้างขวาง โดยได้จัดทำหลักสูตรนานาชาติร่วมกับสถาบันสอนศิลปะในประเทศออสเตรเลียและประเทศจีน ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาศิลปะในระดับสากล และการหารายได้เข้าประเทศตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปกรรมไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และสร้างศักยภาพในคุณภาพของศิลปินไทยและคณาจารย์ผู้ร่วมสอนในสถาบันศิลปะของประเทศ ดังนั้น หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงได้จัดทำโครงการศิลปกรรมไทย ปี 2000 ขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2543 โดยนำผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทยที่มีความสามารถออกไปเผยแพร่ ณ ประเทศจีน และประเทศออสเตรเลีย อันเป็นการขยายศักยภาพในงานศิลปกรรมไทยให้นักศึกษาและผู้สนใจจากต่างประเทศเข้ามาศึกษาและเรียนรู้ศิลปะในประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2544 หอศิลป์ ได้เห็นผลของการดำเนินการดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการศิลปกรรมไทย ครั้งที่ 2 ปี 2001 ขึ้น ในหัวข้อ "จินตภาพจากพระพุทธศาสนา" เพื่อนำผลงานศิลปกรรมชั้นนำของศิลปินและคณาจารย์ของสถาบันออกเผยแพร่อีกครั้งเป็นครั้งที่ 2 ทั้งนี้จะนำออกเผยแพร่เพิ่มเติมมากขึ้นจากพื้นที่เดิม คือ ในเอเชีย อเมริกา และยุโรป

2. จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทย และคณาจารย์ผู้สอนศิลปะของสถาบันให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ อันจะเป็นการสร้างศักยภาพของสถาบันในระดับสากล
2. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับประเทศในทวีปเอเชีย อันจะเป็นรากฐานไปสู่ความร่วมมือทางวิชาการหรืองานด้านอื่น ๆ ต่อไป
3. เพื่อเป็นการพัฒนางานศิลปะของประเทศให้ก้าวหน้าและกว้างขวาง อันจะเป็นการส่งเสริม การสร้างสรรค์ทางศิลปวัฒนธรรม การศึกษาวิจัยในงานศิลปะและวงวิชาการศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทย

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. ประเภทของผลงาน

1. เป็นงานสร้างสรรค์ทางจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ หรือผลงานศิลปะที่ใช้สื่อประสมอื่น ๆ
2. เป็นงานสร้างสรรค์ในลักษณะจัดวาง (Installation)

5. กำหนดการแสดง เวลา และสถานที่

- จัดแสดงครั้งแรก ณ หอศิลป์ ในกรุงเทพฯ เดือนธันวาคม 2544
- จัดแสดงครั้งที่สอง ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปะ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส
- จัดแสดงครั้งที่สาม ณ หอศิลป์ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย
- จัดแสดงครั้งที่สี่ ณ ประเทศอเมริกา ประเทศในทวีปเอเชีย หรือประเทศในแถบยุโรป (นำโครงการดังกล่าวจัดทำต่อเนื่องไป ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545)

พระพุทธศาสนาโดยย่อ

โดย รองศาสตราจารย์วนิดา จิงประสิทธิ์

ในครึ่งหลังของศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสตกาล เจ้าชายสิทธัตถะ พระโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะผู้ครองนครกบิลพัสดุ์ กับพระนางมหายา ได้ทรงละชีวิตการครองเรือนอันเป็นบรมสุขเท่าที่ความสุขในโลกนี้จะพึงได้ ทำการออกบวชเพื่อค้นหาสัจธรรมที่จะทำให้สัตว์โลกทั้งหลายพ้นจากความทุกข์ โดย ณ ราชรีหนึ่ง ทรงแอบควมม้าเล็ดจออกไปถึงป่า ทรงตัดพระเกศาและนุ่งห่มแบบนักบวช โดยมีพระทัยอันแน่วแน่ที่จะแสวงหาอมตธรรมซึ่งนำไปสู่ความดับทุกข์โดยสิ้นเชิง

ก่อนที่พระองค์จะทรงค้นพบสัจธรรมด้วยพระองค์เองนั้น พระองค์ได้ทรงศึกษากับอาหารดาบสและอุกตดาบสผู้มีชื่อเสียงในสมัยนั้น ได้สำเร็จวิชาที่ดาบสถ่ายทอดให้จนหมดสิ้น ในระยะเวลาไม่นาน แต่พระองค์ทรงตระหนักดีว่าไม่สามารถพบหนทางแห่งความหลุดพ้นจากความทุกข์ได้ ในที่สุดพระองค์หันมาใช้วิธีทรมานตน ที่เรียกว่า อุตตกิลมณานุโยค (Self-Mortification) อันเป็นวิธีที่พราหมณ์และนักบวชต่างๆ ในสมัยนั้นนิยมกระทำกัน เช่น ทรงอดอาหารจนร่างกายซูบผอม ใช้ของแหลมทิ่มแทงร่างกาย กลืนลมหายใจ เป็นต้น ด้วยสำคัญว่าการทรมานร่างกายจะทำให้บรรลุธรรม แต่ตรงกันข้าม พระองค์กลับทรงประจักษ์ว่าวิธีดังกล่าวไม่ใช่หนทางแห่งความดับทุกข์ จึงเลิกกระทำการดังกล่าวเสีย และหันมาแสวงหาแนวทางต่อไปใหม่ด้วยพระองค์เอง

พระองค์ทรงควบคุมจิตและปฏิบัติกรรมฐานอย่างสูงที่เรียกว่า “วิปัสสนากรรมฐาน” ขณะประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์ และตั้ง “มหายานี” อันแน่วแน่ว่า

แม้เนื้อหนังและโลหิตของพระองค์จะเหือดแห้ง

พระองค์จะไม่เสด็จลุกขึ้นจากที่นั่งหากพระองค์ไม่บรรลุอมตธรรม

ในที่สุดพระองค์ก็ได้ตรัสรู้ อริยสัจ 4 อันเป็นอมตธรรมที่ทำให้กิเลส ดับหมดหมดสิ้นไปอย่างสิ้นเชิง ณ บัดนี้ พระสมณโคดมได้ตรัสรู้เป็น “พระสัมมาสัมพุทธเจ้า” ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบแล้วหลังจากที่ได้แสวงหาสัจธรรมอันยาวนาน เป็นเวลาถึง 6 ปี

อริยสัจ 4 ได้แก่

- ทุกข์ คือ ความเกิด ความชรา ความเจ็บป่วย ความตาย การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก การพบกับสิ่งไม่ชอบใจทั้งหลายที่มีบีบคั้นจิตใจ เป็นสภาพที่ทนได้ยาก
- สมุทัย คือ เหตุเกิดแห่งทุกข์ หรือรากเหง้าที่ทำให้เกิดทุกข์ ได้แก่ ตัณหา ความทะยานอยากที่ยึดถือเอาตัวตน (อัตตา) เป็นที่ตั้ง เป็นความเร่าร้อน กระวนกระวาย ความหวาดระแวง ความเบียดเบียน ความทุกข์เกิดจากตัณหา 3 ประการคือ กามตัณหา (ความอยากในกาม) ภวตัณหา (ความอยากเป็น) และ วิภวตัณหา (ความอยากไม่เป็น หรืออยากพ้นสภาพที่เป็นอยู่)
- นิโรธ คือความดับทุกข์ ได้แก่ ภาวะที่เข้าถึงการหมดตัณหา อย่างสิ้นเชิงไม่ถูกบีบคั้นคับข้องใจใด ๆ สู่ความหลุดพ้นอย่างเป็นอิสระประสพความสุขที่บริสุทธิ์อย่างแท้จริง เรียกว่า “นิพพาน”
- มรรค คือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรือทางสายกลาง เป็นทางอันประเสริฐ มีองค์ประกอบ 8 ประการ (อริยมรรค) ได้แก่
 - ความเห็นชอบ
 - ดำริชอบ
 - วาจาชอบ
 - การงานชอบ
 - เลี้ยงชีพชอบ
 - ความเพียรชอบ
 - สติชอบ
 - สมาธิชอบ

ที่ดำเนินไปอย่างพอดีที่จะให้ถึงความดับทุกข์ ไม่ติดข้องหรือเียงไปทางใดทางหนึ่งในความหมกมุ่นในกามสุข หรือ การบีบคั้นทรมานตนให้ลำบากเดือดร้อน

สัจธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงค้นพบนี้มีความลึกซึ้งสูงส่งเกินวิสัยที่คนธรรมดาจะเข้าใจได้โดยทั่วไป ต่อเมื่อพระองค์พิจารณาใคร่ครวญดูเหล่าสัตว์ทั้งหลายแล้วพบว่า มีบุคคลอยู่สี่จำพวก เปรียบได้กับบัวสี่เหล่าดังนี้

- บุคคลผู้อัจฉริยะ เพียงยกหัวข้อธรรมขึ้นพูดก็รู้ได้ทันที เปรียบได้กับดอกบัวที่โผล่พ้นน้ำขึ้นมาแล้ว เมื่อมีแสงและปัจจัยอื่น ก็จะบานทันที
- บุคคลผู้ฉลาด เมื่ออธิบายขยายความให้คิดตรองออกไปก็รู้ได้ทันที เปรียบได้กับดอกบัวปริ่มน้ำ
- บุคคลผู้ฟังนำข้อปฏิบัติมาฝึกฝนอบรมโดยใช้เวลาสักระยะหนึ่งก็รู้ได้ เปรียบได้กับดอกบัวที่กำลังจะโผล่พ้นน้ำ
- บุคคลผู้ยังไม่สามารถบรรลุธรรมได้ในชาตินี้ เปรียบได้กับดอกบัว ที่ไม่สามารถเติบโตขึ้นมาได้เลย

ดังนั้น พระองค์จึงตกลงพระทัยที่จะประกาศพระศาสนา จึงเสด็จไปยังอุทยานธรรมชาตที่มีฝูงกวางอาศัยอยู่ใกล้กรุงพาราณสี (ประเทศอินเดีย) ตรัสสอนศาสนาเป็นครั้งแรกแก่ปัญจวัคคีย์ทั้งห้า ผู้เคยเป็นศิษย์และอุปฐาก พระองค์ในคืนที่พระจันทร์เต็มดวงจนปัญจวัคคีย์ได้บรรลุธรรมตามลำดับ และได้ทรงส่งสอนศาสนาต่อมาแก่บรรดาเวไนยสัตว์ทั้งหลาย เป็นเวลาถึง 45 ปี จวบจนพระองค์มีพระชนมายุ 80 พรรษา จึงได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย

ทุกวันนี้โลกของเรามีความขัดแย้งปรากฏอยู่ทั่วไป ผู้คนต้องการเอาชนะกันด้วยอำนาจแห่งกิเลสอันประกอบด้วย โลภะ โทสะ โมหะ ที่มีอยู่ในจิตใจของมนุษย์เอง กิเลสเปรียบเสมือนเปลวเพลิงที่ร้อนระอุ พร้อมทั้งจะทำลายทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งตัวของมนุษย์เอง แม้ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จะเกิดขึ้นมากมายจนมนุษย์สามารถเดินทางไปสำรวจสิ่งที่อยู่นอกโลกกันได้แล้ว แต่มนุษย์ส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถค้นหาความสุขที่แท้จริงได้ว่าจะได้รับความสุขเช่นนี้มาจากที่ใด

จะมีมนุษย์สักกี่คนที่ทราบว่าความสุขที่แท้จริงนั้นหาใช่ความสุขที่ได้มาจากสิ่งนอกตัว แต่เป็นความสงบเย็นอยู่ภายใน ซึ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงประทานคำตอบไว้อย่างแจ่มแจ้ง ในสภาวะสัจของหลักคำสอน 3 ประการ คือ

- ไม่ทำความชั่วด้วยประการทั้งปวง
- กระทำแต่ความดี
- ชำระจิตให้ผ่องใสอยู่เสมอ

หลักคำสอนทั้ง 3 ประการนี้ นับว่าเป็นแก่นแท้ของความเป็นพุทธแท้แห่งจิต ซึ่งพระพุทธศาสนาเน้นเรื่องนี้นักมาก เมื่อความบริสุทธิ์เกิดขึ้นแก่ปัจเจกบุคคล ก็ย่อมส่งผลถึงความสันติสุขของโลกอย่างแน่นอน หากมนุษย์ประพฤติตามหลัก คำสอนทั้ง 3 ประการ ก็จะทำให้ความสุขมาสู่ชีวิต เพราะคำสอนของพระพุทธศาสนา คือ ธรรมที่ว่าด้วย “เหตุและผล” ถ้าเหตุดี ผลก็ต้องดีตามมา ถ้ามนุษย์ต้องการพบกับความสุขก็ต้องละสิ่งที่จะก่อให้เกิดความทุกข์ และเพียรระวังรักษาจิตใจให้คิดแต่สิ่งที่ดี เมื่อจิตใจดี ก็จะทำให้เกิดการกระทำที่ดีตามมาอย่างแน่นอน เพราะธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ เมื่อชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องแผ้ว ก็จะเป็นการละอวลหรือความชั่วทั้งมวลได้โดยสิ้นเชิง

การทำจิตให้บริสุทธิ์ สามารถทำให้มนุษย์มองเห็นชีวิตตามความเป็นจริงได้ว่าชีวิตมีความไม่เที่ยง ไม่คงที่สรรพสิ่งทั้งหลายมีความเสื่อมสลายไป และยังอยู่ภายใต้ภาวะที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายตัว เนื่องจากมีปัจจัยปรุงแต่งให้มีสภาพเช่นนั้นตามธรรมชาติ โดยไม่มีตัวตนหรือมีผู้ใดบังคับบัญชาให้เป็นไปตามใจปรารถนาได้ คืออยู่ภายใต้กฎ **พระไตรลักษณ์** เมื่อเกิดปัญญาเช่นนี้ ก็จะละความเห็นผิดที่ก่อให้เกิดตัณหาอุปาทานอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ได้ มนุษย์ก็จะถึงซึ่งความดับทุกข์ตามลำดับโดยสิ้นเชิง

กระบวนการชำระจิตให้ปราศจากความทุกข์โดยสิ้นเชิง (นิพพาน) โดยอาศัยปัญญา นี้ เรียกว่า “วิปัสสนากรรมฐาน” ซึ่งต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามแนวทางที่พระพุทธองค์ทรงค้นพบจึงจะรู้แจ้งได้ในใจโดยไม่ต้องมีคำอธิบายใดๆ เปรียบประดุจแสงสว่างที่เกิดขึ้นทันทีทันใดในความมืด ฉะนั้น

การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานหรือมรรค 8 นั้นเป็นสากล สามารถปฏิบัติได้โดยไม่จำกัดเพศ อายุ ชาติ ภาษา ศาสนา เพราะมนุษย์ทุกคนมีนาม ล้วนรักสุขเกลียดทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น เมื่อโลภร้อนเป็นไฟอยู่ด้วยเพลิง ราคะ โทสะ โมหะ ก็ต้องดับด้วยความเย็นแห่งพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาแห่งความสันติสุขของมวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง

นนทิวรรณ จันทนะพิน
Nonthivathn Chanthanapalin
พ่อพระของลูก Father and Child
Fiber 45 x 55 x 25 cm., 2001

นนทิวรรณ จันทนะพิน เป็นประติมากร เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2489 ที่ฝั่งธนบุรี ศึกษาศิลปะเบื้องต้นที่โรงเรียนช่างศิลป์ กรุงเทพฯ จากนั้นศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาประติมากรรม ในปี พ.ศ. 2522 และได้รับทุนจากรัฐบาลอิตาลี ให้ไปศึกษาต่อด้านประติมากรรมที่เมืองคาร์ลาร่า ประเทศอิตาลี ผลงานประติมากรรม ในปี พ.ศ. 2513 - 2519 สร้างรูปทรงแบบนามธรรม เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเส้นและปริมาตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2520-2535 ใช้รูปทรงผู้หญิงเปลือย แสดงท่วงท่าความงามแบบเหมือนจริง จากนั้นจึงพัฒนามาสู่รูปปั้นนามธรรม เพื่อแสดงความรู้ถึงความปรารถนาในใจของมนุษย์ ต่อมาเริ่มสนใจเรื่องราวจากพระพุทธศาสนา นำมาเป็นแนวเรื่องในการสร้างสรรค์

แนวความคิด

ข้าพเจ้าได้สร้างประติมากรรม เพราะมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแสวงหาการสร้างรูปทรงใหม่ แต่ข้าพเจ้าต้องการที่จะบรรยายทัศนคติใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในจิตใจของข้าพเจ้า โดยอาศัยรูปทรงของประติมากรรมเป็นสื่อภาษา

ข้าพเจ้าพยายามศึกษาขัดเกลาแนวความคิดและสร้างงานมานานแล้วก็จริง แต่ไม่มีสิ่งใด ดึงดูดจิตใจของข้าพเจ้ามากไปกว่าเรื่องราวของชีวิต ข้าพเจ้าเป็นเพียงชีวิตหนึ่งในกระแสธารอันกว้างใหญ่ไพศาล ที่เต็มไปด้วยระลอกคลื่นอันสลับซับซ้อนชีวิตและสังคม ข้าพเจ้าเริ่มพบคำตอบของชีวิตจากพระธรรมของพระพุทธเจ้า ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่า การเดินทางบนวิถีแห่งพระธรรมนี้ คงจะนำข้าพเจ้าไปพบกับแสงสว่างแห่งปัญญาอันสมบูรณ์ในที่สุด และประติมากรรมจะเป็นสื่อภาษาของข้าพเจ้าตลอดไป

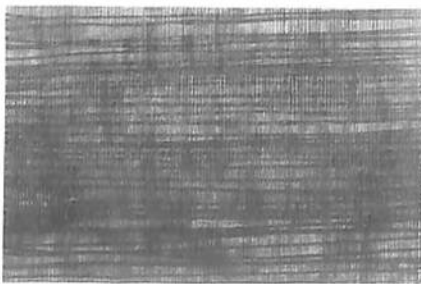
วิชัย สิทธิรัตน์
Vichai Sithiratin
สันติธรรม Peace
Pastel on paper 51 x 71 cm., 2001

วิชัย สิทธิรัตน์ เป็นชาวนครพนม เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2494 เป็นคนรักศิลปะมาตั้งแต่เด็ก เข้าศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาประติมากรรม ในปี พ.ศ. 2522 ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาประติมากรรม ที่คณะจิตรกรรมฯ

ในระยะแรกของการสร้างสรรค์ระหว่างปี พ.ศ. 2513-2520 ใช้รูปทรงเรขาคณิต สร้างรูปแนวนามธรรมด้วยเทคนิคปูนพลาสเตอร์ ไม้ และเชื่อมแผ่นเหล็ก แสดงสาระของความงามและความสัมพันธ์ของระนาบและปริมาตรในรูปทรง ต่อมาเริ่มสนใจปรัชญาและหลักธรรมในพระพุทธศาสนา นำมาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์งานประติมากรรม และในช่วงปี พ.ศ. 2543 วิชัยเริ่มสร้างงานแนวจัดวาง ใช้วัสดุหลากหลายชนิดที่มีลักษณะ 3 มิติ มีผลงานบางชุด เช่น "ชุดสมาธิ" ศิลปินจะนั่งทำสมาธิร่วมอยู่ในผลงาน

แนวความคิด

สมาธิ เป็นภาวะของจิตที่เพ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นอารมณ์เดียว เป็นพื้นฐานของดวงปัญญา ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้แจ้ง

อิทธิพล ตั้งโถก Ithipol Thangchalok ภาษาแห่งเส้น Language of Lines
Acrylic & thread on vinyl tiles mounted on plywood, 91.5 x 137 cm., 2001

อิทธิพล ตั้งโถก เป็นชาวเชียงใหม่ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2489 เริ่มศึกษาศิลปะที่โรงเรียนช่างศิลป์ และศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร จบสาขาภาพพิมพ์ ในปี พ.ศ. 2514 ไปศึกษาต่อ โดยทุนรัฐบาลไทย ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นศิลปินชั้นเยี่ยมสาขาภาพพิมพ์ ผลงานเป็นแบบนามธรรม ที่ใช้ข้อมูลจากถาวรมาชาติและเรื่องราวของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

แนวความคิด

การรังสรรค์จิตรกรรมชุดนี้ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากพุทธปรัชญา เป็นวิถีคิดในเชิงอุปมาเชิงการสทกเสถ สทกเสถ ความคงทนในกาย ธรรมะของรูปทรงและองค์ประกอบ สดเรื่องราว ความหมายแห่งสิ่งที่มิได้สัมผัสผ่านความรู้สึกทางประสาทสัมผัสโดยตรง สดความรู้สึกและประสบการณ์ที่ไม่ได้เป็นออกให้เหลือเพียง "แก่นแท้" ของจิตรกรรม จุดและเส้นที่เหลือนอยู่ได้ถูกแปรเปลี่ยนจากที่เคยดูที่เห็นแต่เป็นเพียงสื่อของการสร้างรูปทรงและเรื่องราวจากลักษณะทางกายภาพของเรื่องราวมธรรมะภายในตัวแสดง การใช้อย่างมีสำนึก เป็นระเบียบวินัย มีความละเอียด กับการวางแนวภาพ เพื่อให้เกิดสมาธิโดยปราศจากความกังวลใจ เพราะความงามเป็นเพียงคุณค่าเบื้องต้นที่ควรค่าแก่การชื่นชมและชื่นชมความงามจึงเป็นจุด จุดนี้เอง วิญญาณกับวิญญาณของผู้อื่นจะถูกรังสรรค์เป็นจิตรกรรมที่สมบูรณ์แบบ

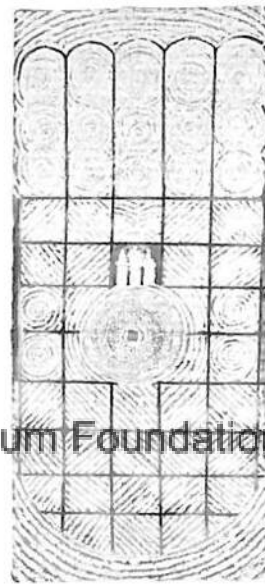
รุ่ง ธีระพิจิตร Roong Trirapichit
ความสงบ Peaceful
Mixed media 60 x 80 cm., 2001

รุ่ง ธีระพิจิตร เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2491 ที่จังหวัดนครราชสีมา เริ่มศึกษาศิลปะที่โรงเรียนช่างศิลป์ และศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร จบสาขาจิตรกรรม ในปี พ.ศ. 2514 จากนั้นไปศึกษาต่อที่ Otis Institute of Los Angeles, California ประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลงานที่ผ่านมาใช้วัสดุหลากหลายชนิดที่มีความแตกต่างของแหล่งกำเนิด รูปทรง พื้นผิวและสีเส้น มาสร้างสรรค์และประกอบให้เกิดรูปและที่ว่าง เพื่อหาความหมายและความงามตามทัศนะส่วนตัว

แนวความคิด

สิ่งที่เป็นความศรัทธาเชื่อมั่นต่อพุทธศาสนา ส่วนซึมซับอยู่ในจิตใจของผู้คน ไม่มากนักน้อย ในผลงาน "ความสงบ" ที่ข้าพเจ้านำเสนอ เป็นรูปแบบงานสร้างสรรค์ที่นำสัญลักษณ์ในศาสนา พุทธที่เป็น "ระฆัง" เมื่อได้เห็น ได้ยิน ในจิตใจของบุคคลซึ่งนับถือพุทธศาสนา ข้าพเจ้าเชื่อว่าเสียงที่ทุกคนได้สัมผัสจะมีผลกระทบต่องานจิตใจอย่างลึกซึ้ง ตกอยู่ในวงกว้างของความศรัทธา ความสงบ จิตใจว่างเปล่า เกิดสติปัญญาที่จะนึกคิดถึงสิ่งที่ดีที่งาม ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่า ความเป็นนามธรรมของเสียงระฆังมีผลกระทบต่องานจิตใจ ของพุทธศาสนิกชนทุกคนอย่างจริงแท้แน่นอน

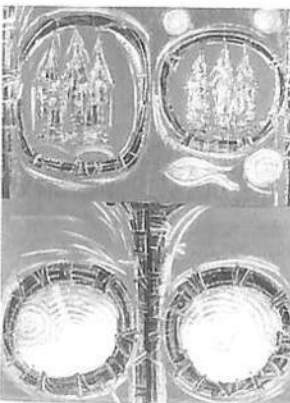

วิบูลย์ ลีสุวรรณ Viboon Leesuwann
รอยพระพุทธบาท The Buddha's Foot Print
Wall putty-acrylic on handmade paper
190 x 83 cm., 2001

วิบูลย์ ลีสุวรรณ เกิด พ.ศ. 2490 ที่จังหวัดอ่างทอง เริ่มศึกษาศิลปะที่โรงเรียนช่างศิลป์ ศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาภาพพิมพ์ ในปี พ.ศ. 2516 ผลงานภาพพิมพ์ในระยะแรก แสดงออกโดยการใช้นิพจน์หลากหลายชนิด ต่อมาสร้างจิตรกรรมด้วยเทคนิคงานกระดาษ รูปลักษณะของผลงานเป็นแบบนามธรรม

แนวความคิด

รอยพระพุทธบาทเป็นรอยแห่งความบริสุทธิ์ที่สามารถแปรความไปสู่ความดีและความงามได้ โดยผ่านสื่อศิลปะ

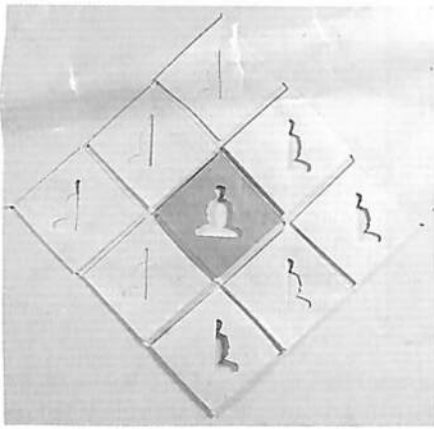
วิโชค มุกดามณี Vichoke Mukdamee
ภูมิจักรวาล Thipumkatha
Oil, acrylic, sand, spot colour on aluminum
120 x 80 cm., 2001

วิโชค มุกดามณี เกิด พ.ศ. 2496 ที่จังหวัดสงขลา เริ่มศึกษาศิลปะที่โรงเรียนช่างศิลป์ กรุงเทพฯ ศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาจิตรกรรม ในปี พ.ศ. 2530 เคยได้ทุนจากรัฐบาลญี่ปุ่นไปศึกษาศิลปะสมัยใหม่และการออกแบบที่มหาวิทยาลัย Tokyo Gakugei กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์สอนศิลปะที่คณะจิตรกรรมฯ

ผลงานที่เด่น เป็นเรื่องราวของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามวิถีวิถีทางของสังคมและสิ่งแวดล้อมกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่

แนวความคิด

เป็นเรื่องราวของภูมิจักรวาล อันเป็นที่อยู่และแหล่งเกิดของสรรพสิ่งตามคติทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นรากฐานแห่งวัฒนธรรมทางจิตใจของมนุษย์ที่สืบมาจากรุ่นก่อนเป็นรุ่นมาสู่คนรุ่นปัจจุบัน เป็นสื่อความถูกต้องความยุติธรรม เมตตา กรุณา และคุณธรรมอื่นๆ ที่จะถูกฝังให้ซึมซับในจิตใจของมนุษย์

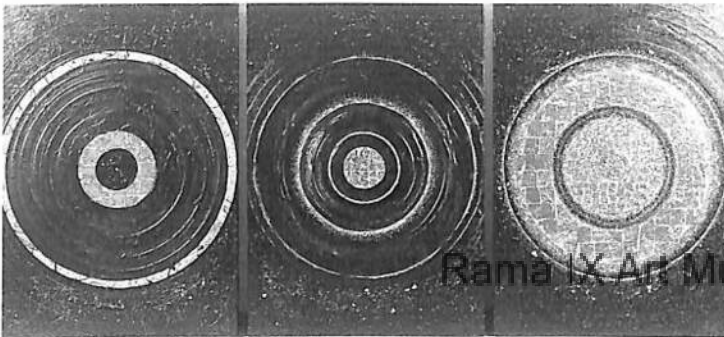

นภดล วิรุฬห์ชาตะพันธ์ Noppadon Viroonchatapun
สมาธิ Meditation
Acrylic on sa papercut, 120 x 120 cm., 2001

นภดล วิรุฬห์ชาตะพันธ์ เกิด พ.ศ. 2513 เป็นชาวจังหวัดสมุทรสงคราม เริ่มศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ กรุงเทพฯ ศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาประติมากรรม สร้างสรรค์ผลงานจากความคิดคำนึงกับความทรงจำ และความฝันเกี่ยวกับตัวเองและบุคคลที่มีความผูกพันใกล้ชิดในแง่มุมต่างๆ ความทรงจำที่แปรปรวนมาสู่งานประติมากรรมจะมีลักษณะของความจริงและความคิดฝันของศิลปินร่วมอยู่ด้วย

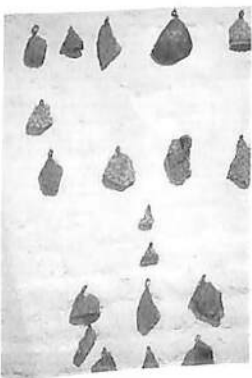
แนวความคิด

การทำสมาธิ มีการบริหารเป็นกระบวนการนำพาจิตใจไปสู่ความสว่าง สะอาด สงบ

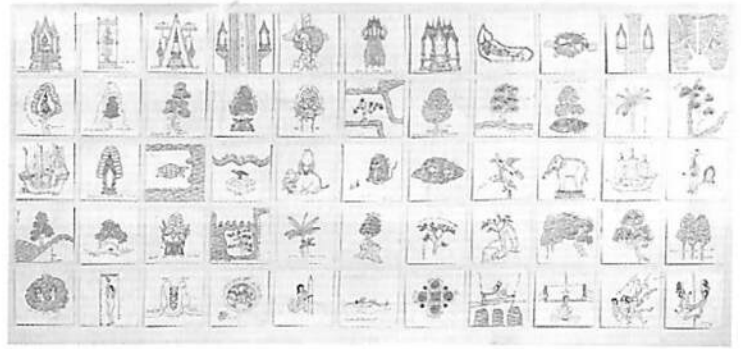
เมธา คงสนธิ Metha Kongsontsi
ไตรสิกขา The Three Knowledge
Mixed colour, goldleaves on wood, 100 x 210 cm., 2001

เมธา คงสนธิ เกิด พ.ศ. 2514 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี เริ่มศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ ศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาศิลป์ไทย ในปี พ.ศ. 2543 ผลงานจิตรกรรมในระยะแรกใช้เนื้อหาของคติความเชื่อของคนไทยที่มีต่อพระพุทธศาสนา โดยใช้สัญลักษณ์ของรอยพระพุทธรูปในจิตรกรรมไทยต่อมาเริ่มใช้สีแปร่งระยิบไปตามทิศทางของรูปร่าง และโครงสร้างพระพักตร์ของพระพุทธรูป และโครงสร้างของลวดลาย นกในจิตรกรรมฝาผนัง แนวความคิดไตรสิกขา คือสิ่ง 3 สิ่งที่พึงศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้หลุดพ้นจากห้วงแห่งทุกข์ ประกอบด้วย ศิล สมาธิ และปัญญา The Three Knowledge of Deliverance (Morality or Sila, Meditative Concentration or Samadhi, Wisdom or Panya)

ธวัชชัย พันธุ์สวัสดิ์ Tawatchai Puntusawasdi
ความอบอุ่น
Mixed media, Dimention variable, 2001

ธวัชชัย พันธุ์สวัสดิ์ เกิด พ.ศ. 2514 ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เริ่มศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ กรุงเทพฯ ศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิตที่คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และศึกษาต่อในระดับศิลปมหาบัณฑิต ที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร เขาศึกษาเรื่องราวจากสภาพเหตุการณ์ในระบอบศิลปมหาบัณฑิต ที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร เขาศึกษาเรื่องราวจากสภาพเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อมีเนื้อหาหรือเรื่องราวใดๆ ที่สนใจจะนำมาพัฒนาเป็นศิลปะที่นำเสนอแนวความคิดเป็นสำคัญ ผลงานที่จัดทำขึ้นจะมีทั้งงานประติมากรรมและศิลปะแนวจัดวางกับพื้นที่ สิ่งที่ธวัชชัยใช้ในการแสดงออกทั่วไปคือความ คิดที่บุคคลิกลักษณะของช่างไทยที่มีกระบวนการในการสร้างผลงานอย่างมีขั้นตอน ทั้งกระบวนการประกอบผลงานในแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของสังคมไทยที่อยู่ภายใต้การนำสมัยใหม่ ในปัจจุบัน ที่ทำให้เราได้ออกแบบและดูด้วยใจที่ความผูกพันและสิ่งที่ยาวนานจิตใจของคนเราให้เกิดความ รัก ความดี ใจเป็นศิลปะเรา

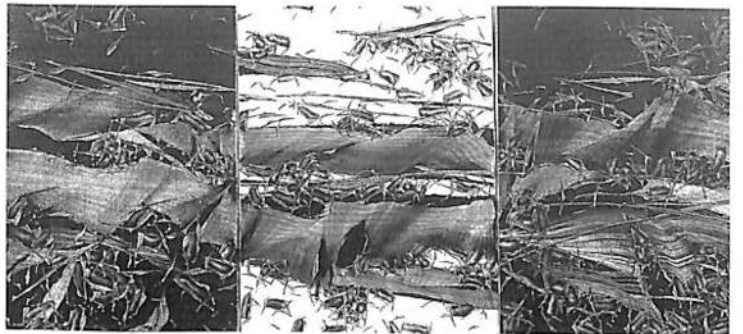

ทิพนตร์ แยมมณีชัย Tippanatr Yammaneechai
บันทึกจากสมุดภาพไตรภูมิ Document from Tipumikatha
Drawing on sapaper, 120 x 235 cm., 2001

ทิพนตร์ แยมมณีชัย เกิด พ.ศ. 2515 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษาศิลปะที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาศิลป์ไทย ในปี พ.ศ. 2536 ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านจิตรกรรม เป็นการนำรูปแบบในงานจิตรกรรมไทยมาผสมผสานกับวัสดุสมัยใหม่ เสนอพรรณของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาสู่สังคมอุตสาหกรรม

แนวความคิด

ผลงานในชุดนี้เป็นกรบันทึกภาพจิตรกรรมจากหนังสือไตรภูมิ โดยอาศัยการวาดเส้นมาเป็นสื่อในการแสดงออก

ไพโรจน์ วัชบอน Paired Wanchon
สังขารม Moral Principles
Oil on canvas, 80 x 180 cm., 2001

ไพโรจน์ วัชบอน เกิด พ.ศ. 2515 ที่จังหวัดตราด เริ่มศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ ศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาจิตรกรรม ผลงานจิตรกรรมมีลักษณะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) และนามธรรม (Abstract) เขาแสดงออกด้วยสีแปร่งปายสีน้ำมันบนผ้าใบ ตามจินตนาการที่รู้สึกจากธรรมชาติที่มีสาระแห่งความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงจากสถานะหนึ่งไปสู่อีกสถานะหนึ่ง เป็นสังขารมของธรรมชาติที่มีทั้งความงดงามและสิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลง

แนวความคิด

สภาวะแห่งธรรมชาติที่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลงจากช่วงเวลาหนึ่งไปสู่อีกช่วงเวลาหนึ่งจากฤดูกาลสู่อีกฤดูกาล ซึ่งหมุนเวียนเปลี่ยนไปไม่จบสิ้น การเปลี่ยนแปลงที่สะท้อนให้เห็นถึงความงามและสังขารมอันลึกซึ้งของพลังในธรรมชาติที่ผลักดันทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นไป การดำรงอยู่ของสรรพชีวิต การเกิด การเติบโตไปสู่การแปรสภาพสูญสลาย การเปลี่ยนแปลงของรูปทรง รูปร่าง ร่องรอย และผิวพรรณ เป็นการแสดงให้เห็นถึงสภาวะของการเปลี่ยนแปลง และจากคำกล่าวอันเป็นปรัชญาทางพุทธศาสนา ที่กล่าวถึงสาระแห่งชีวิตที่ว่าด้วยความไม่จีรังยั่งยืน ทุกสรรพสิ่งเมื่อกำเนิดขึ้นมาแล้ว ย่อมเสื่อมสลายดับสูญไปในที่สุดเป็นสังขารมที่เกิดขึ้นในทุกชีวิต ภายใต้กฎเกณฑ์อันชัดเจนของธรรมชาติ